

[KAALIKASVIT]

KUKKAKAALI

- KUKKAKAALI (erivärisiä)
- PARSA ~ vihrea
- RUUSU ~
- LEHTI ~
- VALKO ~
- PUNA ~
- SAVOJIN ~
- KIINAN ~
- KYSSÄ ~

VALKOKAALI

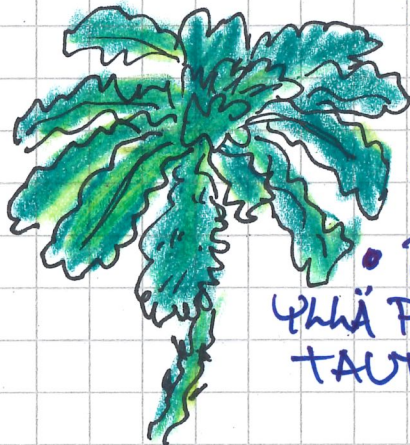
KAALIT KASVAVAT JA MENESTYVÄT

- MAA ON RUNSAARAVINTEISTA SAVI- JA MULTAMAATA
- KUN NE SAAVAT KOKO KASVUKAUDEN TASAISESTI VETTÄ
- KUN MAAN HAPPAMUUS PH ON N. 7.00 LÄHELLÄ NEUTRAALIA KALKITUS TAI TUHKKA ON EDUKSI
- LANNOITTAMINEN ON RUNSASTA
- KUKKA- JA PARSAKAALI EI KESTÄ SYKSYSTÄ KYLMÄÄ (MUUT JOPA PIKKU PAKKASTA.)

TUHOILAISTORJUNTA ON TÄRKEÄÄ

- KEVÄÄLLÄ TUORE LANYA HOUKUTTELEE KAALIKÄRPÄSIÄ

• MÖHÖJUURI PAHIN KAALIKASVIEN TAUTI. (SITÄ ON HAPPA-
MESSA JA HUONOSTI OJITETUSSA MAASSA)
(VOI KESTÄÄ MAASSA 5-10 VUOTTA.)

LEHTIKAALI

- RISTIKUKKAISET KASVIT YHÄ PITÄVÄT MAASSA MÖHÖJUURI-
TAUTIA

KAALI PERHOSEN TOUKAI
KAALIKÄRPÄSEN ~
LEHTIKIRVAT
KIRPÄI

TORJUTAAN
HARSOLLA TAI
SUOJAVERKOLLA.

- TUHKKA RIPOTTE-
LEMMÄLLÄ LEHDILLE!

KYSSÄKAALI (21)

ARTISOKAT

MAA-ARTISOKKA

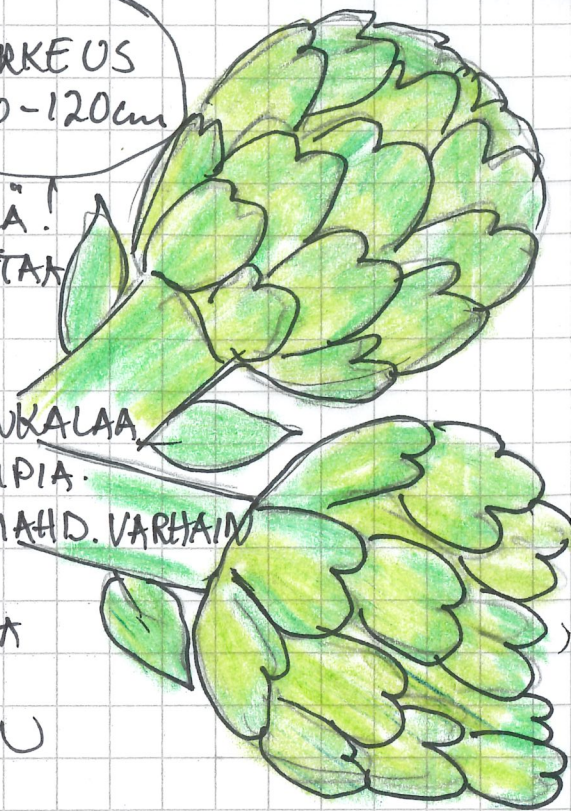
KORKEUS
1,5-2,5m

- KASVATETAAN MUKULOISTA
JOTKA MUISTUTTAVAT KUHAMYISIÄ
PERUNOITA.
- HYVÄ SUOJAKASVI
VOI TEHDÄ VAIKKA VÄHÄIKKÄISEN
PENSASAITANA.
- ON MONIVUOTINEN, OSAN MU-
KULOISTA VOIKÄTTÄÄ MAAHAN.
- TUKEE HELPOSTI RIKKARUOHO!
- MAA TUKEE OLLA HYVIN LANNOITETTU
 - MUITA HIEKKAMAAN
 - PH KORKEA
- MAA-ARTISOKKAA
KÄYTETÄÄN KEITTOIHIN, MUHENNOKSIIN
JA KEITETTYNÄ VOIKERA.
 - MAA-ARTISOKAN KALORI JA
RAUTAPITOISUUS ON SUURI
- SOPII SOKERITAISEEN RUOKAVALIOON
KUN MAA-ARTISOKKA SISÄLTÄÄ
INULIINIA.

LATVA-ARTISOKKA

KORKEUS
90-120cm

- MONIVUOTINEN - EI MEILHÄ!
 - VOIDAAN YRITTÄÄ TALVETTA
enim. KELLARISSA
- TAIMIEN KASVATTAMINEN HANKALAA
 - VALMIIT TAIMET VARMEMPIA.
- TAIMET ISTUTETAAN UUS MAHD. VARHAIN
 - MAA TUKEE OLLA VAHVA
JA SYVÄMULLAISTA
 - AURINKOINEN LÄMMIN
 - TUULIHA SUOJATTU
- KASTELU TÄRKEÄ VARSINKIN KEVÄÄLLÄ

• LATVA-ARTISOKKA
SOPII KORISTEELLISEN
KASUIMAN REUNAN
TAI PERENNAMAAHAN!

• SATO ALETAA
KORJATA ELO-
KUUSSA, KUN
NUPUT OVAT
SUURIA JA TURVONNEA

• KOSTEUDEN PUUTE JA
KÖYHÄMÄÄ TUOTTAVAT
PIENIÄ, KOVIA JA PUU-
MAISIA KUKKANUPPUJA

• JOS SUOMUJEN PÄÄT
RUPEAVAT TUMMUMAAN
OVAT NE KOVIA.

PAPUJA

HERNEET JA PAVUT

HERNEITÄ

- HÄRKÄPAPU → VOIDAAN KYLVÄÄ PERUNAN LAATUA: VAKOON!
- PENSAAPAVUT
- SAKKOPAVUT → TARVITSEVAT AINA TUEN

HERNEITÄ ON MONTAA

- SILPOHERNE KYLVETÄÄN AIKALAIN
- PYÖREÄT SIEMENET
- YDINHERNE MYÖHÄISEMPI
- LÄMPIMÄN MAAN KASVI
- RYPPYISET SIEMENET MAUKKAAMPIA
- SOKERIHERNE PYÖREÄT SIEMENET MAKEAT LITTEÄT PAVOT
- TAITEHERNE YDINHERNEEN JA SOKERIHERNEEN RISTEYTYK. KYLVETÄÄN TOUKO KUUSST

SISÄLTÄVÄT RUNSAASTI VALKUAISAINETA FOOLIHAPPOA JA SINKKIÄ RAVITSEVIA JA TERVEYTTÄ EDISTÄVIÄ, NIINKOIN HERNEET KIN

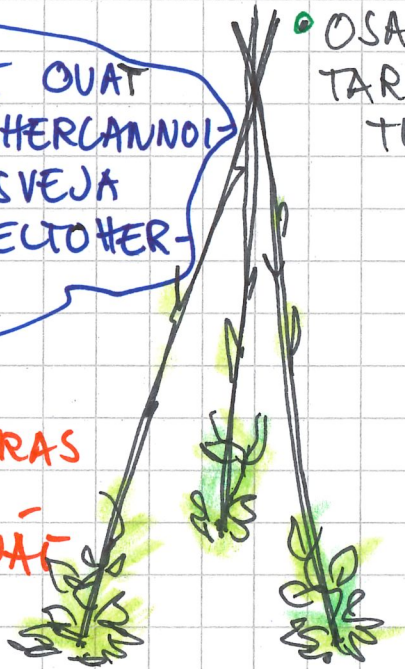
PAVUT SYÖDÄÄN AINA KEITETYNÄ SISÄLTÄÄ HAITAKHISTA FASEIINIA JOKA HÄVIÄÄ KUUNENTAESSA

HÄRKÄPAPU ON ILMISKUNNAN VANHIMPJA VILJELYKASVEJA

PAVUSTA SAA KEITTOJA, MUHEN-NOKKIA JA PATARUOKIA

HERNEET OVAH HUVIA VIERKANNOL-TUS KASVEJA enim. PELTOHER-NE!

OSA HERNEISTÄ TARVITSEE TUEN.

- HERNEET JA PAVUT OVAH KÜLMÄNARKOJA (PAVUT KANNÄTTÄÄ ESIKASVÄTTÄÄ)
- KASVUPÄIKKA LÄMMIN ETELÄÄN VIETTÄVÄ RINNE PARAS
- MÜLTAVA HUVIN KÄKITTU
- EI TARVITSE TYPPIKANNOLITUSTA, SILLÄ NE KÄKTTÄVÄT ILMAN TYPPEÄ BAKTEERIEH AVULLA HUVÄKSEEN.
- NE JÄTTÄVÄT MAAHAN RUNSAASTI TYPPIITOISIA RAVINTEITA

LANTTU

- SISÄLTÄÄ KAROTEENIA JA RUNSAASTI C-VITAM.

LANTTU

UUNHOJA RUOKALAJEJA

LANTTULAATIKKO
LANTTUKUUMIOT
LANTTUKUKKO

- JOIDEN SUOSIO ON LISÄÄNTYMÄSSÄ

MAA • MURTAVA SAVIMAA
• PARHAAN MAKUISIA LANTTUJA TULEE, KUNMAASSA ON VANHAA VOIMAA

- KYLVETÄÄN AIKAISIN (TAI ISTUTETAAN TALMISTA)

LANTUN C-VITAMIINI SÄILYY KEVÄASEEN SAAKKA!

NAURISTA VOI KASVATTA MÖÖS KASVUSÄKEISSÄ

NAURIS

• OHRAN JA PELLAVAN OHELLA SUOMEN VANHIN VIJELYKASVI

- VAATTIMATON VIJELYKASVI
- KORJATAAN NUORINA

• VOIDAAN KYLVÄÄ PARIN VUON VÄLEIN JUHANNUKSEEN ASTI RIVIPÄTKÄ KERRALLAAN.

- SYÖDÄÄN YHTEENSÄ RAAKANA

- KASKINAURIS SÄILYY KELLARISSA

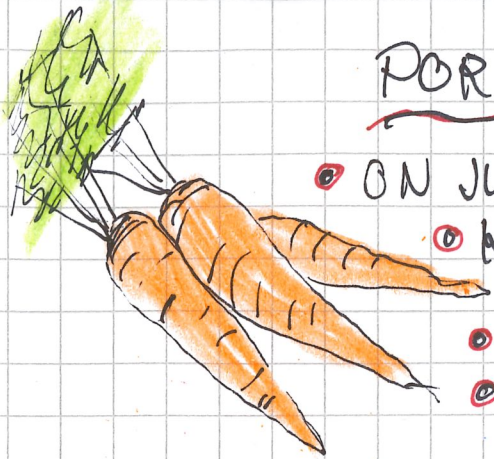
MAA • KOMPOSTIA LANNOITTEEKSI
• KUOKKEAA JA MURTAYAA
• KOSTEUTTA PIDÄTTÄVÄ

- KASKINAURIS KYLVETTÄÄN POKETUN KASKEN TUHKAAAN. NAURIS TYKKÄÄ TUHKASTA PÄÄ

NAURIS

- RISTIKUKKAISIA KASVIA VAANI MÖHÖJUURI, JOTA TORJUTAAN KASVI-VUOROTTELUKKA.
- JA KIRPPOJA HARSONNA

PORKKANA

- ON JUUREKSISTA SUOSITUN
- KAROTEENI PITOISUUS KORKEA
- B-RYHMÄN VITAMIINIA
- RUNSAASTI KUITUA

• MONIKÄYTTÖINEN VOI TEHDÄ:

- LAATIKOITA
 - KEITTOIHIN
 - PAISTOKSIA
 - MUHENNOKSIA
 - PIKKELSIÄ
 - MARMELADIA
 - RAASTEENA
- 300g TUORETTA PIETARURTTIA
100 KUUMAA VETTÄ.
ANNETAAN LIOTA 24h.
RUISKUTETAAN

• RUNSAS LAJIKEVÄLIKOLMA

- TARVIKSEE KUOKEAN SYVÄMUKTAISEN MAAN
- HIEKKA- JA HIETAMAAT PARHAITA
- HIESU- JA SAVIMAAT VAATIVAT PITKÄAIKAISTA MAANPARANNUSTA
- VANHAA VOIMAA SUOSIVA
- TYKKÄÄ KEVÄÄLLÄ KOMPOSTISTA
- KYLMÄSSÄ JA KOUASSA MAASSA VOI TEHDÄ KOHOPEUKIN TAI HARJUMAINEN DENKKI

PALSTERNAKKA

- ON PORKKANAN SUKULAINEN
- KASVAA ETELÄ-SUOMESSA LUONNONVARAISENA.
- TARVIKSEE KOHTAHAISESTI VALOJA!

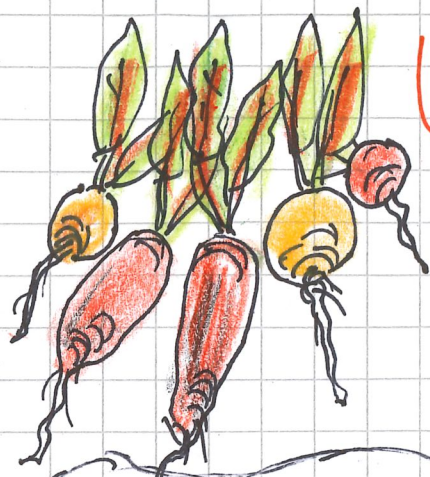

- SYVÄMUKTAINEN JA HIUKAN SAVUSEKAINEN MAA.
- VOIVAT OLLA MAASSA SYKSY MYPÖHÄÄN TAI JOPA KEVÄÄSEEN ASTI! HALVA PARANTAA MAKUA!

KYLVÖ TEHDÄÄN " " LÖYSÄ PERUNA JAHO-KUSSELI, JOHON LAITETAAN SIEMENET. PUSERRETAAN MUOVIPUSSIN, KULMASTA NAUHANA VAKOON.

PORKKANA ON ARKA KHOORINHE!
SITÄ ON KAHUM-LANNOITTEISSA KATSO TUOTESELOSTUSTA!

PORKKANA KEMPIN JA -KÄRPÄSEN TUHOJA VOI TORJUA PITÄMÄLLÄ HARSOA AINA ELOKUUN ALKUUN ASTI!

PUNAJUURI

- ARKI- JA JUHLARUOKA
PIHVEJÄ, LAATIKOITA
HAUDUKKAITA, RAASTETTA
KEITTOJA,

MAA

- MULTAVA
HYVÄSSÄ KASVUKUNNOSSA
OLEVA MAA

- KASVUA VOI VAUHDITTAA
NOKKOS- JA YRTTIVESILLÄ.

BOORIN PUUTE
AIHEUTTAA
JUUREKSEN
MUSTUMISTA JA
KOVETUMISTA

• KYLVÖ KYLMÄÄN MAAHAN
VOI SAADA PUNAJUUREN
KUKKIMAAN, JUURESTA
TUKEE SIHKOIN PUINEN

• NYKYÄÄN ON KELTA-VALKO-
JA RAITAJUURIKASTA
SAATAVANA

MUSTAJUURI

- TEHDÄÄN KEITTOJA,
PAISTOKSIA
• HÖYRYTETTYNÄ
VOI SUKAN KANSSA

- MAA KUOHKEA JA
SYVÄMULTAINEN
- KOVASTA MAASTA EI SAA
NOSTETTUA EHKÄNÄ.

• TOISENA VUONNA KUKKII
KELTAISIN KUKIN. (VOI OTTAA
SIEMENTÄ)

- SIEMENET OVAT HAHTUVAPALHOJA!

SOPII
DIABEE-
TIKOLLE

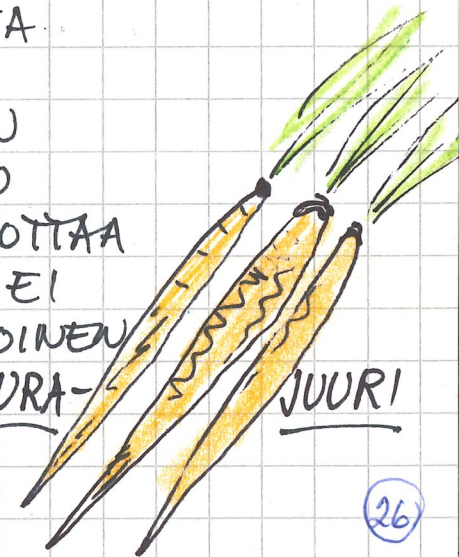
KAURAJUURI

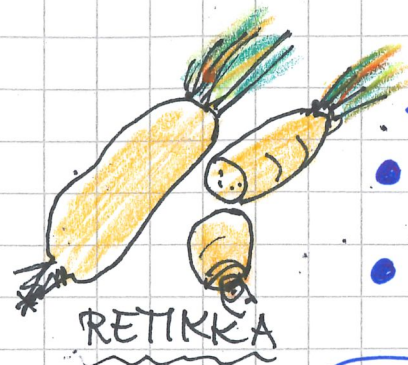
- MUSTAJUUREN SUKULAINEN
- HARVINAISEMPI
- MAA SYVÄMULTAINEN, AUKEA
HÄVIN MUOKATTU.
- SOPII KEITTOIHIN, PAISTOKSIIN
JA KASUSLIEMIIN

- KOVIN AIKAINEN KYLVÖ TUOTTAA
KUKKAVARSIA, JOHNOIN JUURI EI
OLE ENÄÄ KÄYTTÖKELPOINEN

- 2 m korkeaa
- KUKAT SINERTÄVÄN PUNAISET
AUKEAVAT ILKALLA, SULKEUTUVAI
AAMUUN

KAURA-
JUURI

RETIKKA

- ON RETIISIN ROTEVAMPI LÄHISUKULAINEN
- MUUAMHA YLEISEMPI KUIN SUOMESSA

EGYPTIN PYRAMIDEJA RAKENNETTIIN VALKOSIPUUN JA RETIKAN VOIMALLA

- MAISTUU SAMALTA KUIN RETIISI.
- ON ENEMMIN SYÖTÄVÄÄ
- SOPII

- RAASTEESI

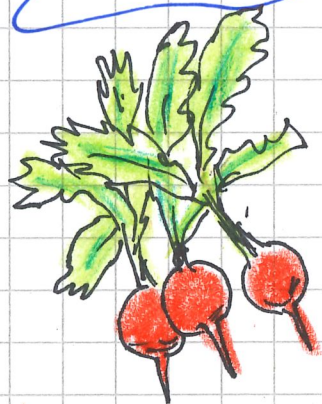
- SUIKALEINA-VUPELEINA

SALAATTEIHIN JA LÄMPIMIIN RUOKIIN.

KORJATAAN AJOISSA JA LEHTIÄ VOI KÄYTTÄÄ SALAATEISSA

• TARVITSEVAT SYVÄMÜLTÄISEN HYVÄSSÄ KASVUKUNNOSSA OLEVAN MAAN.

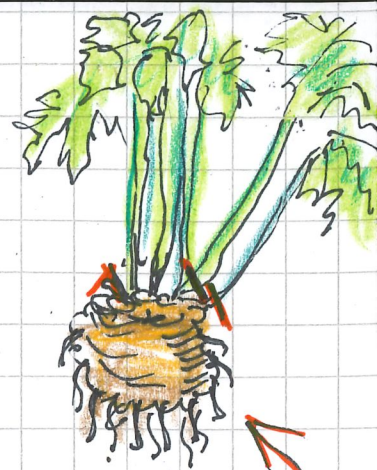
- SOPII MYÖS HARJUVILJELYYN
- KYLVETÄÄN VÄHÄN KERRALLAAN
- USEAAN KERTAA KESÄSSÄ

RETIISI

- TASAINEN ROSTEUS
- KYLMÄNÄ TAI KUIVANA KEVÄÄNÄ TAIMET SUOJATAAN HARSOJALLA PITÄÄ KYLMÄN JA KIRPAT KOITONNA

MUKULA eli JUURISELLERI

- ON VOIMAKKAAN MAKUISEN

- WEMIJUURES
 - HAPANVIHANNES- JUURISELLERI SEKOITUKSISSA
 - PAISTOKSIIN
 - SOSEKEITTOIHIN
- KASVAA PAREMMIN JOS ULOIMMAT LEHDET POISTETAAN

• TERVEELLINEN JA HERKULLINEN

• AIKA VAIKEA KASVATTAA

• SYVÄMÜLTAINEN JA VOIMAKAS MAA, KALKITTU

• OSTOTAIMISTA ÖNNISTUU PARHAITEN

• ISTUTETAAN MYÖHÄN KEVÄÄLLÄ NOSTETAAN MYÖHÄN SYKSYLLÄ

• EI SAA JÄÄTYÄ

SALAATTI KASVI

• KERÄSALAATTI

• WEHTISALAATTI

• SALAATTIFENKOLI

• VUONANKAAHI

• PUNA- JA VIHERSIKURI

• PORTULAKKA

NOPEAKASVULIN

MUODOSTAA SELKEÄN KERÄN JOKA KORJATAAN KERRALLA

SALAATTIFENKOLIN SYÖTÄVÄ OSA ON MAANRAJASSA OLEVA WEHTIKANTOJEN MUODOSTAMA MUKULA
SOPII RAAKANA SALAATTIIN JA VOILAITTA HERKULLISIA PAISTOKSIA

• PIENINEHTINEN
• KESTÄÄ PAKKASTA
• PÄHKINÄMAKUISET LEHDET SALAATTIIN

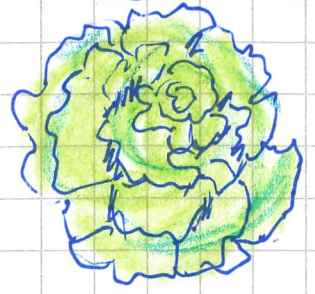
• MAKU KIRPEÄ
• ON KARVASAINEITA
• PUNASIKURI PYÖREÄ-KERÄINEN
• VIHERSIPUNN KERA PITKULAINEN

• VANHA VIHANNES,
• NIPISTETAAN VERSOJEN LATVOJA SALAATTIIN, TAI PINAATTIIN TAVOIN.

SALAATTI ON LAHDUTTAJAN VIHANNES!

A-VITAMIINI-ARVO SITÄ RUN-SAAMPI MITÄ VIHREÄMPI SALAATTI ON!

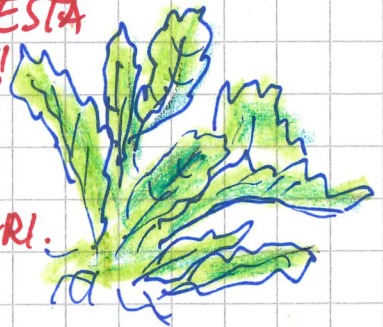
KERÄSALAATTI

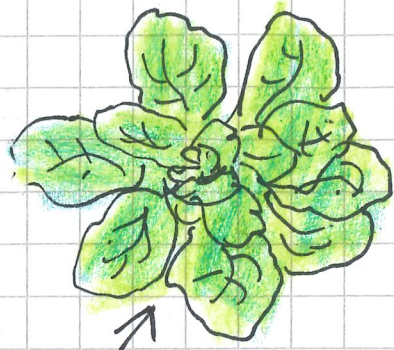
SALAATTIN KASVATUKSESTA

PITÄÄ

- LUKEA SIEMENPUSSIN KYLIESTÄ OHJEET ERI SALAATEILLE!
- MAA MUUTAVA PINNASTA HIENOJAKOINEN
- UUSIA KYLVÖS KERRAN, TAI PARI.
- HARVENTAA
- KORJATA SATO AJALLAAN JOKO POIMIMALLA LEHTIÄ TAI KEIKKAAMALLA KERA!

WEHTISALAATTI

PINAATTI

ALKAA KUKKIA
HERKÄSTI
KESKIKESÄNÄ
KUIVASSA JA
LÄHASSA
MAASSA

PINAATTI

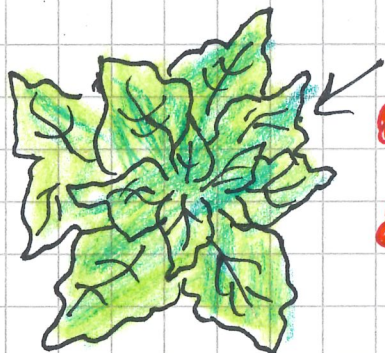
- KYLVETÄÄN AIKAISIN
- KESTÄÄ KYLMÄÄ
- EI PIDÄ LANNOITTA TYPENÄ
- ON RUNSAASTI KALKKIA SITOVAA OKSAANIHAPPOA
- KOHTUOLINEN NAUTTIMINEN (EI PAJON PIKKULAPSILLE)
- EI VIHDY SAMASSA MAASSA LÄHISUKULAISTENSA PUNAJOURN JA MANGOLDIN KANSSA

MANGOLDI

- SANOTAAN MYÖS LEHTIJUURIKKA
- JOSKUS VOI TALVEHTIA
- LEHDET KORVAAVAT PINAATTIN JA LEHTIRUOTIA KÄYTETÄÄN PARSANTAVOIN

MAA

- AURINKOINEN / PUOLIVARJO
- VETTÄ PIDÄTTÄVÄ
- KOHTUOLINEN LANNOITUS

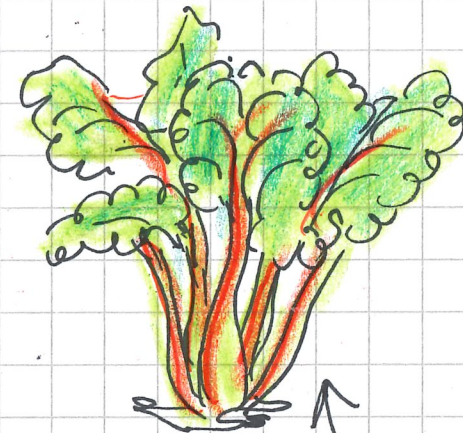
LAMOPINAATTI

LAMO - ELLI UUDENSEELÄNNIN PINAATTI

- KORVAA SYKSYNÄ PINAATTIN JONNE SE EI OLE SUKUA
- RIITTÄÄ PARI TAINTA ON REHEVÄ KASUINEN

MAA

- TAVALLINEN PUUTARHA MA
- AURINKOINEN
- KEVYT JA HYVIN OJITETTU

MANGOLDI

MAUSTEKASVIT

VOI TEHDÄ KAUNIN

JÄ MONIPUOLISEN
RUUKKUPUUTAR-
HAN

YKSIVUOTISET

- ANIS → SIEMENIÄ JA LEHTIÄ
- BASILIKKA → MONIPUOLINEN
- MAUSTEKIRVELI → LEHTIÄ TUOREENA
- TILHI → TUTTU, MONIPUOLINEN
- MAUSTEVENKOKKI → TUOREENA
- KORIANTERI → SIEMENISSÄ VOIMAKAS MAKU
- KYNTTELI → LEHTIÄ TUOREENA, KUIVATTUNA, PAKASTETTUNA
- MEIRAMI → PUOLIPENSAS LEHTIÄ, TUOREENA
- VIHANNEKRASSI → SYÖDÄÄN VOIKELVÄN PÄÄLLÄ
- VESIKRASSI → VILJELHÄÄN VEDESSÄ

2-VUOTISET

- LEHTIPERSILJA, SILEÄ JA KÄHÄRÄLEHTI → SOPIVAT
- JUURIPERSILJA REUNAKASVIKSI

• PAIKKA LÄMMIN SUOJAISA

• MAA LÄPÄISEVÄÄ "HIEKKAMAATA"

• TOISILLA VÄHVA RAVINTEINEN JA TOISILLA HALVA MAA.

• LISÄTÄÄN SIEMENISÄ TAI JUUREN PALOISTA.

MONIVUOTISET

- SITRUUNAMELISSA → LEHDEI JA VERSOITTEENA
- RAKUUNA → RANSKALAISTA JÄ VEN. LEHTIÄ JÄ VERSOJA
- II SOPPI → TALVENKESTÄ PUOLIPENSAS
- LAVENTELI → PUOLIPENSAS REUNAKASVI
- LIPERI → 2-3 m KORKEA LIIPSTIKKA "LIHAKELTTOMAUSTE"
- KOIRUOHO → "VIINAN MAUSTE" LI MAA KOIKARKOITE
- MINUT → KEVIÄÄ KOVASTI LEHTIÄ TUOREENA, KUIV. JÄ PAK.
- ROSMARIINI → PUOLIPENSAS SÄILYVÄ SISÄTILOISSA
- RYYTISALVIA → PUOLIPENSAS IKIVIHREÄ
- SAKSANKIRVELI → ISO KASVUINEN LEHTI JÄ JUURI
- TIMJAMI → SISÄTILOISSA KUIVATTUINA NIPPUINA
- TUOKSURUUTA → PUOLIPENSAS
- PIPARJUURI → VILMIINTYVÄ HELPOSTI